

Utdanningsutvalget

Dato: 09.04.2019 13:15

Sted: Merino, møterom MØ-511

Saksliste

Vedtaksaker

7/19 Godkjenning av protokoll 1/19 (19.02.19) og saksliste 2/19 (09.04.19)	3
8/19 Rapport fra MØA-utvalget: Forslag til endringer i Master i økonomi og administrasjon	4
9/19 Rapport fra arbeidsgruppe: Bruk av video i undervisningen ved NHH	22
10/19 Kurstilbud i UH-pedagogikk på NHH 2019	29
11/19 Kvalitetssikring av eksamen	33
12/19 Prorektor orienterer 2/19	39
13/19 Eventuelt 2/19	40

Orienteringssaker

GODKJENNING AV PROTOKOLL 1/19 (19.02.19) OG SAKSLISTE 2/19 (09.04.19)

Saksbehandler Johanne Vaagland
Arkivreferanse 17/03138-15

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
09.04.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget godkjenner møteprotokoll 1/19 (19.02.19) og saksliste 2/19 (09.04.19).

RAPPORT FRA MØA-UTVALGET: FORSLAG TIL ENDRINGER I MASTER I ØKONOMI OG ADMINISTRASJON

Saksbehandler Kjetil Larssen
Arkivreferanse 19/00670-1

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
09.04.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Utarbeides i møtet

Bakgrunn:

MØA-utvalget har levert sine anbefalinger til rektoratet. Utvalget ble nedsatt i mars 2018 med følgende mandat:

«Det settes i gang et arbeid med å evaluere oppbygning og struktur på masterprogrammet i økonomi og administrasjon. Arbeidet ledes av programleder Endre Bjørndal (MØA) som sammen med en arbeidsgruppe, utnevnt av Bjørndal i samråd med prorektor for utdanning, skal fremme forslag til tiltak for å heve kvaliteten i programmet. Disse forslagene vil legges fram for Utdanningsutvalget for diskusjon i løpet av høsten 2018. Evalueringen skal blant annet vurdere aspekter knyttet til faglig progresjon.»

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Endre Bjørndal, Programleder MØA
- Gernot Doppelhofer, Institutt for samfunnsøkonomi
- Kirsten Foss, Institutt for strategi og ledelse
- Finn Kinserdal, Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap
- Jøril Mæland, Institutt for finans
- Leif Sandal, Institutt for foretaksøkonomi
- Johanne Vaagland, Studieadministrativ avdeling
- Kjetil Sudmann Larssen, Seksjon for utdanningskvalitet
- Gunnhild Solemdal, Studentutvalget master (erstattet av Raymond Læg Reid fra 1/1-2019)

Rapporten er vedlagt i sin helhet.

Utdanningsutvalget bes spesielt diskutere de fem generelle anbefalingene som gjøres i kapittel 4.1, samt konsekvenser for de etterfølgende anbefalingene.

Utvalgets generelle anbefalinger

- Hovedprofilene må være bærekraftige med tanke på studentoppslutning. Noen av dagens hovedprofiler har for få studenter og bør avvikles.
- Fremtidige hovedprofiler bør være mer fokuserte og avgrensede enn dagens.
- Andelen obligatorisk innhold bør økes, for å lage løp med mer progresjon.
- Antallet kurs i programmet bør reduseres.
- Vi bør styrke mekanismene for å sikre kvalitet og relevans i hovedprofilene til en fornuftig kostnad.

Hvilke hovedprofiler skal NHH tilby?

Utvalget foreslår å redusere antallet hovedprofiler i masterstudiet i økonomi og administrasjon.

Utvalget har ikke levert en enstemmig rapport når det gjelder hvilke profiler som bør tilbys, og uenigheten knyttes først og fremst til BUS-profilen.

Alternativ 1 for BUS-profilen er å fortsette med en revidert BUS-profil som tar opp i seg anbefalingene fra rapporten om mer progresjon og tydeligere profil. Dette tenkes gjort gjennom å videreutvikle «studieløpene» eller «sub-tracks» i profilen.

Alternativ 2 er å dele BUS i to nye mer spesialiserte hovedprofiler.

- a. Business Performance and Analysis (BPA): som inkluderer profittanalyse, investeringsbeslutninger, regnskapsanalyse, data analytics, finansiering, etc
- b. Operations Management (OM): som inkluderer operations management, supply chain management, robotics etc.

Andre endringer som foreslås er:

- å fase ut ECO på grunn av sviktende studentgrunnlag, og heller utvikle kurstilbudet i ECN-profilen til å dekke dette behovet.
- å legge ned INB-profilen på grunn av sviktende studentgrunnlag. Utvalget foreslår å vurdere muligheten for å videreutvikle CEMS til en fremtidig hovedprofil.
- å slå sammen NBD og MBM da profilene er svært små og i tillegg har en stor del delte kurs.

For øvrig foreslås det å videreføre utvalget av hovedprofiler, med utvalgets generelle anbefalinger som rettesnor for videreutvikling av disse.

Formell struktur og krav i hovedprofiler

Basert på de generelle anbefalingene foreslår arbeidsgruppen en del endringer i den formelle strukturen i hovedprofilene. Det foreslås at hver profil består av 45 studiepoeng med kurs, som i dag, men at andelen obligatorisk innhold økes til minimum 22,5 studiepoeng. Dette henger sammen med ønsket om økt faglig progresjon gjennom programmene. Det foreslås også at alle profiler bør ha noe felles innhold som alle studenter i profilen må ta.

Alle obligatoriske kurs som ikke bygger på et annet obligatorisk kurs bør være mulig å ta på høstsemesteret. Det foreslås også å sette krav om at den obligatoriske delen av hovedprofilen må være avlagt før man kan tildeles veileder.

Valgfrie kurs

Arbeidsgruppen foreslår å oppheve kravet om støtteprofil, og erstatte det med et krav om at minimum 22,5 studiepoeng tas utenfor hovedprofilen. Dette øker friheten for studentene, som da kan kombinere kurs fra flere hovedprofiler, og oppfyller også kravene til siviløkonomtittelen.

Det foreslås at visse kombinasjoner av kurs fortsatt kan bli merket som en støtteprofil eller minor på vitnemålet.

Det slås fast at hovedprofilen som regel skal tas ved NHH. Dette er ikke en endring fra dagens praksis.

Internasjonale studenter

Det er konkurranse om de beste internasjonale studentene. Arbeidsgruppen foreslår at alle hovedprofiler skal være åpne for internasjonale studenter. I dag er åtte profiler åpne for internasjonale studenter, mens BUS og ECO kun er åpne i det nasjonale opptaket.

Det er en uenighet i arbeidsgruppens rapport om dette innebærer at det bør stilles krav til at obligatoriske innføringskurs må gå på engelsk i høstsemesteret, eller om det skal stilles krav om at alle obligatoriske kurs skal gå på engelsk i alle profiler åpne for internasjonale studenter.

Kvalitetssikringsmekanismer

Det foreslås å gjøre endringer i noen av kvalitetssikringsrutinene og –strukturene for å sikre relevans og kvalitet i hovedprofilene. Det foreslås å få inn eksterne medlemmer i referansegruppene til hver hovedprofil. Disse vil erstatte de eksterne medlemmene i referansegruppen på programnivå. Alle referansegrupper må ha studentrepresentasjon. En viktig endring vil være at referansegruppen sammen minimum hvert år må gjennomgå kursporteføljen i hovedprofilen og foreslå endringer ovenfor programleder.

Utdanningsutvalget bes spesielt vurdere:

- Hva betyr det at fremtidens hovedprofiler bør være mer fokuserte og avgrensede enn dagens? Har det konsekvenser også for andre profiler enn de som foreslås endret i utvalgets rapport?
- Hvilke mekanismer og prosesser er fornuftige for å redusere antallet kurs i programmet? Utvalget peker avslutningsvis i rapporten på strukturelle problemer med ressursallokeringsmodellen og incentiver for å skape mange kurs.
- Hvilke profiler bør NHH tilby?
- Hva er utdanningsutvalgets synspunkt på de foreslåtte endringene innad i hovedprofilene?
- Har utvalget synspunkt på fjerningene av kravet om støtteprofil?

The MScEBA (MØA) programme at NHH – suggestions for structural improvements

1 Mandate and process	1
2 Restrictions and objectives	2
2.2 The siviløkonom title.....	2
2.3 The Universities and University Colleges Act (UH-loven) and its regulations	2
2.4 NHH strategy 2018-2021	3
3 The MScEBA programme	4
3.1 Structure	4
3.2 Students and courses	5
3.3 Evaluation results	8
3.4 Comparison with similar programmes	9
4 Discussion and recommendations	11
4.1 Advantages and disadvantages of the current structure.....	11
4.2 Which majors should we offer?.....	12
4.3 Formal structure and requirements in the majors	13
4.4 Elective courses	13
4.5 International students	14
4.6 Quality assurance mechanisms.....	14

1 Mandate and process

The committee's mandate was given by the Vice Rector for Academic Affairs, following the meeting of the Academic Committee on March 9, 2018:

«Det settes i gang et arbeid med å evaluere oppbygning og struktur på masterprogrammet i økonomi og administrasjon. Arbeidet ledes av programleder Endre Bjørndal (MØA) som sammen med en arbeidsgruppe, utnevnt av Bjørndal i samråd med prorektor for utdanning, skal fremme forslag til tiltak for å heve kvaliteten i programmet. Disse forslagene vil legges fram for Utdanningsutvalget for diskusjon i løpet av høsten 2018. Evalueringen skal blant annet vurdere aspekter knyttet til faglig progresjon.»

The programme leader chose the following members for the committee, after consultation with the vice rector:

- Endre Bjørndal, MScEBA Programme Leader
- Gernot Doppelhofer, Department of Economics
- Kirsten Foss, Department of Strategy and Management
- Finn Kinserdal, Department of Accounting, Auditing, and Law
- Jøril Mæland, Department of Finance
- Leif Sandal, Department of Business and Management Science

- Johanne Vaagland, Office of Academic Affairs (until 31/12-2018)
- Kjetil Sudmann-Larssen, Office of Academic Affairs, Section for Quality Assurance
- Gunnhild Solemdal, MScEBA student (replaced by Raymond Læg Reid from 1/1-2019)

The committee started its work in June of 2018 and has held 5 meetings. In addition, the programme leader has held meetings with some of the profile coordinators and heads of departments. The final report was submitted to the Vice Rector on February 12, 2019.

2 Restrictions and objectives

2.2 The siviløkonom title

Siviløkonom is a protected title. The title can be awarded by institutions that have the right to award a master's degree in economics and business administration¹. The criteria for awarding the title are set by UHR-ØA² and specifies requirements for a five year degree consisting of a bachelor's degree and a master's degree.

The requirements for the bachelor's degree³ have indirect implications for our master's programme, since it defines the current admission criteria for candidates with bachelor degrees from Norwegian institutions. Hence, these requirements may indirectly affect the MScEBA programme via their effect on the intake quality. However, we will not discuss the bachelor requirements here.

The main structural requirements for the master's programme are as follows:

- Candidates must obtain knowledge / skills related to scientific methodology.
- A specialization (major) with a scope of at least 30 ECTS. If methodology courses are included in the specialization, then the scope must be increased to compensate for this.
- A master thesis with a scope of 30 ECTS, where the theme of the thesis must be within the main specialization.
- Each specialization should have a coherent set of courses and clear progression requirements.
- At least 20 ECTS of economics / business administration courses outside of the major. Methodology courses cannot be included here. These courses can be organized as a minor, i.e., that all of them come from one specialization, but they can also be chosen independently of each other.
- No more than 15 ECTS of the elective courses can be from outside of the economics / business administration field.

2.3 The Universities and University Colleges Act (UH-loven) and its regulations

The Regulations concerning master's degrees⁴ specifies the following requirements for a master's degree of 120 ECTS:

- It must build on a bachelor's degree (or a similar degree) where at least 80 ECTS in the bachelor's degree is within the same field as the master's degree.
- It must include a master thesis of at least 30 ECTS.

¹ <https://lovdata.no/forskrift/2005-12-16-1574/§53>

² https://www.uhr.no/f/p1/iac8ed2c1-8aeb-4544-a957-0bf808361338/vilkar_for_bruk_at_tilleggsbetegnelsen_sivilokonom_vedtatt_nr_a_06_06_16.pdf

³ https://www.uhr.no/f/p1/i2f95da7e-4b19-4547-be9a-2f2822c78905/b_a_plan_vedtatt_17okt11.pdf

⁴ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-01-1392>

2.4 NHH strategy 2018-2021

The current strategy⁵ specifies that “NHH shall educate excellent economists and managers with sound analytical skills, a good understanding of technology and a strong commitment to society”. The main objectives for the education activity are:

1. Admission quality: NHH shall attract students with strong academic results and a high motivation for learning. NHH’s study programmes shall be a clear first choice in the fields of economics and business administration among Norwegian students and attract highly qualified international students.
2. Quality of studies: NHH shall have a culture for quality in its education, where the administration, academic staff and students continuously strive to improve the quality of studies. Our teaching, study programmes and learning environment shall be on par with the best international business schools.
3. Graduate quality: NHH graduates shall be preferred in the national market for economists and managers, attractive in the international labour market and qualified for the best international master’s degree and PhD programmes.

An important implication of the admission quality objective is that our MScEBA programme should continue to be an attractive alternative in an educational market that is becoming increasingly international and competitive. In order to produce graduates of high quality, we also need to focus on academic coherence and progression in the programme. Benchmarking of our MScEBA programme against other institutions⁶ shows that NHH has a relatively high degree of flexibility and a relatively low share of common/mandatory content. The MScEBA-courses are loosely organised into flexible majors with few, if any, mandatory course requirements. This flexibility of the majors makes it possible for the students to choose only “basic” level courses, avoiding any academic progression. This flexibility is to some extent appreciated by students and staff, but the broad selection of majors and courses also makes it harder to separate some of the profiles from each other. It also presents some challenges regarding how to ensure specific learning outcomes within majors, as well as sufficient academic progression. The benchmarking in the programme evaluation from 2015 suggests that it is possible to maintain its differentiation on flexibility and still introduce a modest increase in mandatory content if it is found desirable to address issues like ensuring academic progression or certain common skills.

The strategy also specifies strategic priority areas, and the following areas will be particularly relevant for the MScEBA programme:

- Renewal and relevance
 - NHH shall systematically review its programmes and courses to ensure that they are relevant.
 - NHH shall develop new technology-related courses.
 - NHH shall offer students more experiences that are practical as part of their education.
- Outstanding learning environment and educational method
 - All students shall feel safe and included at NHH.
 - All of NHH’s study programmes shall have at least 40% students of each gender.
 - NHH shall offer educational methods that create engagement and facilitate learning, such as by increasing the number of courses that use student-centred teaching methods. As a result, NHH shall achieve a higher score on the Student Survey (Studiebarometeret) on questions concerning students’ own engagement and expectations to come prepared to lectures.

⁵ <https://www.nhh.no/en/about-nhh/strategy/>

⁶ Programme evaluation of the Master of Science in Economics and Business Administration, 2015

- NHH shall systematically review the use of assessment forms in its courses to maximise learning.

3 The MScEBA programme

3.1 Structure

All students in the MScEBA (Master i Økonomi og Administrasjon (MØA) in Norwegian) programme must complete a major, consisting of at least 45 ECTS of course work and a master thesis of 30 ECTS. In order to obtain the siviløkonom title, it is also necessary to have a minor of 22,5 ECTS. Most students that enter the programme with a non-Norwegian bachelor degree do not fulfill the bachelor requirements for the siviløkonom title, hence the minor requirement does not apply to them. However, they may choose to fulfill the minor requirement for other reasons.

There are currently 10 majors:

- FIE Finance
- BUS Økonomisk Styring (Business Analysis and Performance Management)
- MBM Marketing and Brand Management
- ENE Energy, Natural Resources and the Environment
- ECO Økonomisk Analyse (Economic Analysis)
- ECN Economics
- BAN Business Analytics
- STR Strategy and Management
- NBD New Business Development
- INB International Business

All the majors, except BUS and ECO, are open to international students.

The majors have specific requirements, as shown in Table 1. The table shows the amount of mandatory content in the majors. “Obligatory” means that the requirements can only be fulfilled by taking a specific course. “Semi-obligatory” means that the students can choose from a small set of courses, e.g., they must take 2 out of 4 courses. All students in the MScEBA programme must complete one course (7,5 ECTS) about empirical methods⁷, and each major has a list of approved course in empirical methods that the students can choose from. In addition, the students must take 2,5 ECTS from a list of approved ethics courses, but this list is not major-specific.

We see that the amount of mandatory content varies considerably, from 7,5 for ENE to 30 for BAN. The degree of flexibility allowed within the mandatory content also varies considerable. Some of the majors have all the mandatory content in semi-obligatory courses, meaning that the students have several ways of fulfilling the mandatory requirements. Other majors have most of the mandatory content in obligatory courses. The amount of mandatory content within majors at NHH is relatively low compared to our competitors.⁸

Table 1 Mandatory content in the MScEBA majors.

	BAN	ECN	NBD	FIE	BUS	INB	STR	ECO	MBM	ENE
Obligatory courses	15	15	15	0	0	0	7,5	7,5	0	0
Semi-obligatory	15	0	0	15	15	15	0	0	7,5	0
Empirical methodology	0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Total ECTS	30	22,5	22,5	22,5	22,5	22,5	15	15	15	7,5

⁷ The obligatory/semi-obligatory courses in BAN cover this requirement.

⁸ Programme evaluation of the Master of Science in Economics and Business Administration, 2015

Table 3 Distribution of all students across majors (per 3/9-2018).

Major	H15	V16	H16	V17	H17	V18	H18	Major	H15	V16	H16	V17	H17	V18	H18
BUS	479	442	575	419	499	368	410	BUS	27 %	29 %	28 %	28 %	27 %	26 %	22 %
BUS BA					29	35	29	BUS BA					2 %	2 %	2 %
BAN							103	BAN							6 %
ECO	70	56	78	50	62	49	51	ECO	4 %	4 %	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %
ECN	71	75	117	89	115	94	113	ECN	4 %	5 %	6 %	6 %	6 %	7 %	6 %
ENE	134	102	129	78	88	61	89	ENE	7 %	7 %	6 %	5 %	5 %	4 %	5 %
FIE	631	526	745	558	720	524	727	FIE	35 %	34 %	37 %	38 %	39 %	37 %	39 %
INB	82	61	59	24	34	25	34	INB	5 %	4 %	3 %	2 %	2 %	2 %	2 %
MBM	85	68	75	60	69	51	58	MBM	5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	3 %
NBD							7	NBD							
SAM	18	16						SAM	1 %	1 %					
STR	221	199	262	207	249	200	239	STR	12 %	13 %	13 %	14 %	13 %	14 %	13 %
Sum	1791	1545	2040	1485	1865	1407	1860								

Figure 4 shows the number of courses offered in the different majors⁹. The figure distinguishes between the majors “own” courses, based on the profile code, as well as courses “borrowed” from content in obligatory courses.¹⁰ Profile codes have some significance as “brand names” in the NHH system, and we therefore find it worthwhile to make the distinction. We see that the two largest majors, FIE and BUS, have larger shares of own courses than the smaller majors. This tendency is most striking for BUS, which has more courses than FIE, even though the number of students is lower.

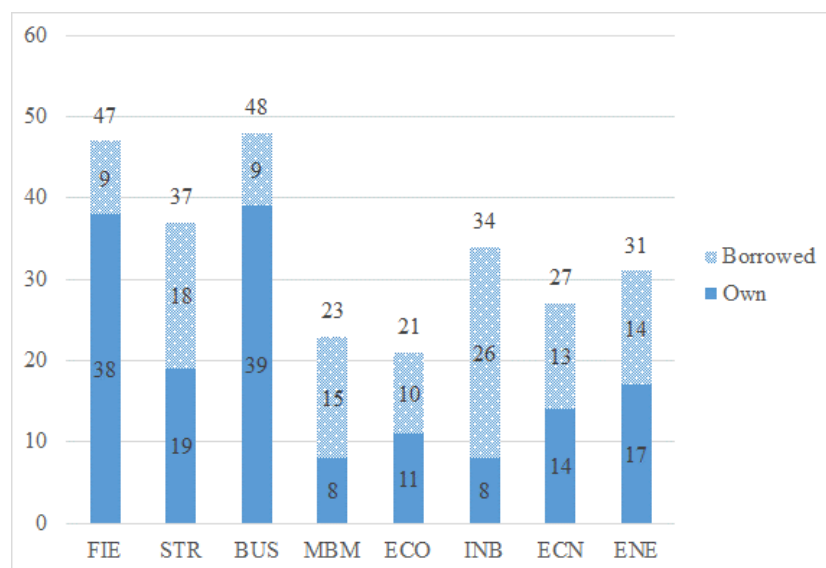
Fig. 4 Number of courses per profile (autumn 2017 / spring 2018).

Figure 5 shows the average number of students per course for the majors’ own courses. Again we see that the larger majors, FIE and BUS, have the largest courses. BUS has larger courses than FIE, even though the number courses in the two majors are similar, and the number of students taking the FIE major is considerably larger than in BUS. The explanation can be found in Table 4, which shows how the majors borrows courses from each other. We see that BUS is the only major that lends courses to all the other majors (as well as to the sister programme in accounting, MRR). Hence, the relatively high number of students in the BUS courses stems more from BUS’ role as “supplier” of courses to the other majors than from the number of students in the BUS major itself.

⁹ BAN and NBD are not included in Figures 4/5 and in Table 3. These two majors were launched in the autumn semester of 2018, and therefore we do not have data about students in their courses for a full year.

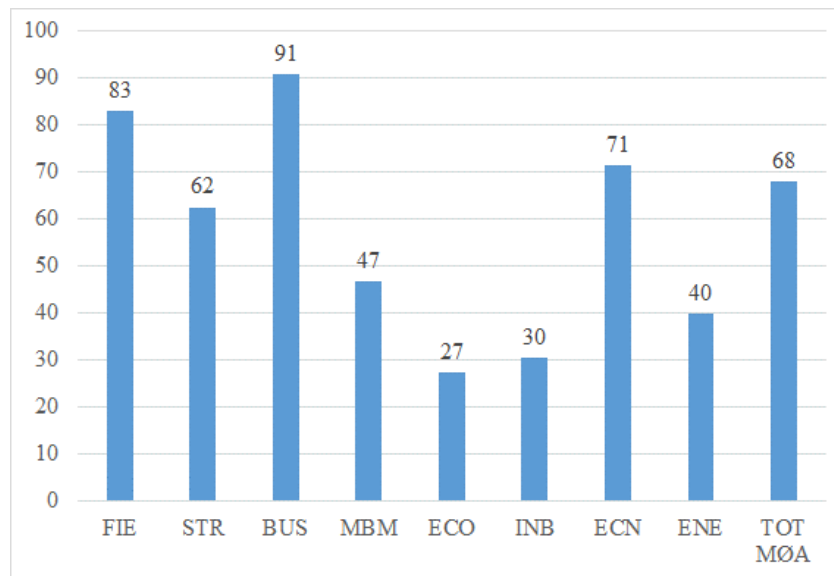

Fig. 5 Avg. number of students in the profiles' own courses (autumn 2017 / spring 2018).

Table 4 Borrowing of courses between majors (autumn 2017 / spring 2018).

From\To	FIE	BUS	STR	ECN	ENE	MBM	ECO	INB
FIE	38	2		4	1		2	8
BUS	1	39	8	1	4	2	6	10
STR		4	19		1	3		2
ECN	3		3	14	3	4	2	2
ENE		1		1	17	1		2
MBM			1		1	8		1
ECO	5			6	2		11	
INB			2			1		6
Other		2	4	1	2	4		3
Sum	47	48	37	27	31	23	21	34

Figure 7 illustrates further the large variation in course size in the MScEBA programme. There were in total 164 courses in the programme in the teaching year 2017/2018. This is substantially more than any of major competitors in the Nordic countries (see below). We see a large variation in course size, from below 15 students to above 500 students. The large number of courses illustrates that the flexibility of the MScEBA programme is not free.

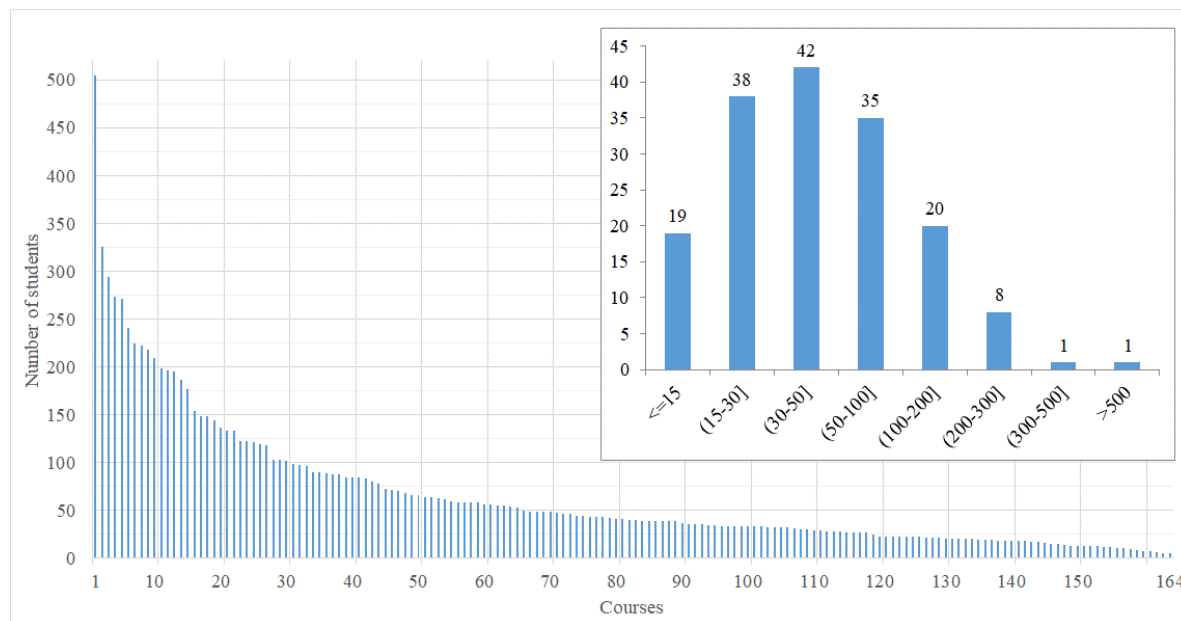

Fig. 7 Number of students per course (autumn 2017 / spring 2018).

3.3 Evaluation results

Table 5 reports results of quality surveys made while students were in the master programme. The survey Studiebarometeret is undertaken by NOKUT every year among the students in the third semester of their master programme, and we see that NHHs MScEBA programme has consistently received a high score on overall quality over time. Fig. 8 also shows the ranking of the different full-time master business master programmes in Norway after their overall score, and where the height of the bars indicate the total number of students in the relevant semester of the respective programmes. NHHs MScEBA programme is not the top performer, but it is highly rated, and it is only outperformed by programmes that are considerably smaller. We can also see that the other large MScEBA programme in Norway, which belongs to BI, receives a lower score on overall quality, while the best-performing specialized master programmes at BI is at the same level as NHHs main master programme.

Table 5 Measures of study quality.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Overall quality (KD, Studiebarometeret)	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,3
Instructor (NHH course evaluations, MØA and MRR)	4,0	4,0	3,9	4,1	4,2	4,1
Relevance (NHH course evaluations, MØA and MRR)	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,4
Overall quality (NHH course evaluations, MØA and MRR)	-	3,8	4,0	4,0	4,1	3,9

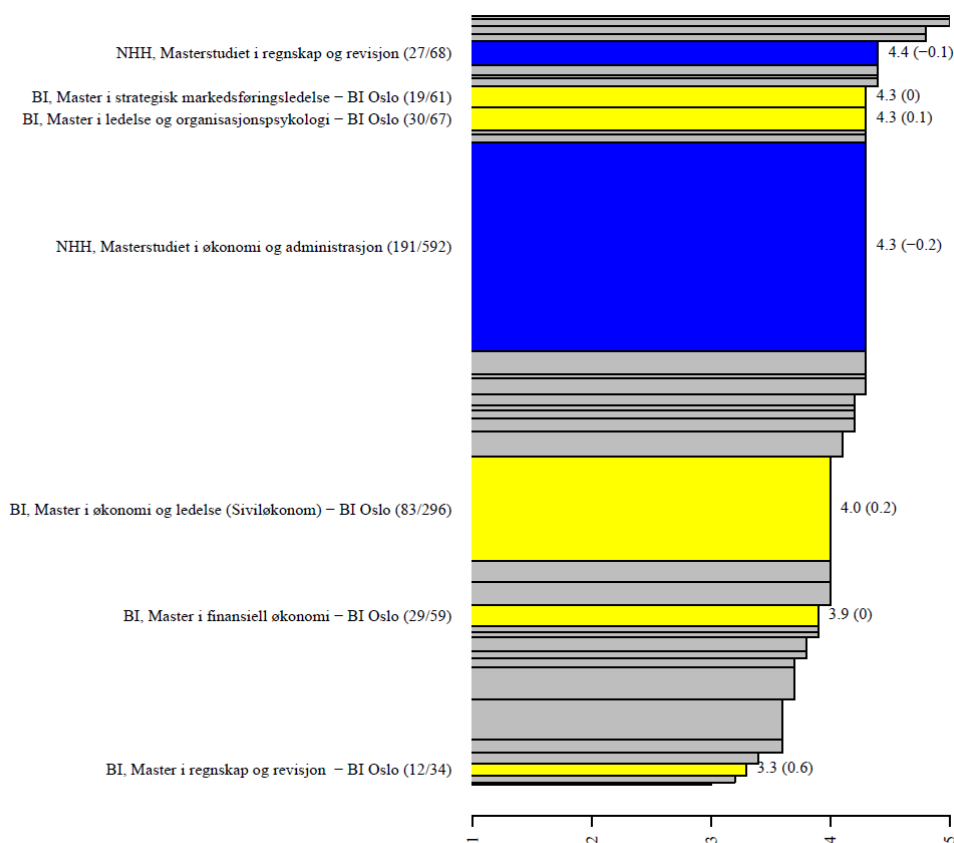

Fig. 8 Ranking of programmes wrt overall quality (KD Studiebarometeret, 2018).

Table 6 reports results from NHHs own candidate surveys, which are undertaken 6 months after graduation. We see that the candidate rates their study programme highly on relevance and overall quality. The candidates are also asked about how they perceive their competitiveness in an international job market, and here the score is slightly lower than along the other two dimensions.

Table 6 NHH candidate surveys (6 months after graduation).

	2014	2015	2016	2017	2018
Studiet har gitt meg relevante teoretiske basiskunnskaper	4,3	4,5	4,5	4,3	4,3
Studiet gjør meg konkurransedyktig også i et internasjonalt arbeidsmarked	3,8	4,1	4,1	3,8	3,9
Generelt var jeg fornøyd med kvaliteten på studiet	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2

3.4 Comparison with similar programmes

We will focus on our key Nordic competitors: BI, CBS, Stockholm School of Economics, Aalto School of Business, in addition to NTNU Industriell økonomi.

Norwegian Business School (BI)

BI has a very structured MSc in Business programme¹¹, which also qualifies for the siviløkonom degree. They have a total of 7 different specialization profiles; Economics, Finance, Strategy, Logistics/Operations/Supply chain, Marketing, Leadership and change, and Accounting and Business Control. All 7 specializations have the same 5 core mandatory courses the first year. They also have 5 mandatory (but mostly different) programme courses the first year. In the second year one semester is

¹¹ <https://www.bi.edu/programmes-and-individual-courses/master-programmes/business/>

the master's thesis, and one semester is elective courses (where most students are on exchange abroad). In addition, BI offers nine more specialized MSc programmes.

Copenhagen Business School (CBS)

CBS is a large business school with approx. 3300 students¹² at the master level per year at their MScEBA programme¹³. This programme has 14 different specializations, but several of these are similar; e.g. Finance and Investments, Finance and Applied Economics, Finance and Strategic Management. CBS has a structure of each specialization very similar to BI; with mandatory courses (no electives) the first year, and master's thesis and electives the second year.

Stockholm School of Economics (SSE)

SSE has 5 specialized master programmes¹⁴: Economics, Accounting, Finance, Business and Management, and International Business. Within each master programme ('specialization profiles'), there are between 2-4 mandatory courses, and 6 to 11 elective courses where 4 to 6 courses must be elected (8 courses in total the first year in a major). The second year consist of master's thesis and electives (normally taken abroad).

Aalto School of Business

Aalto has 11 electives in their MScEBA programme¹⁵. They have a structure more similar to NHH, where there are 2 to 4 mandatory courses in each field of specialization profiles, and 5 to 7 courses as part of the major to be selected from a list of approx. 10-15 different courses. Elective courses and master's thesis are normally taken the second year.

The structure of the programmes at BI, CBS and SSE, with little or no flexibility in the first study year, can be illustrated as in Figure 9 below. Table 7 shows that these programmes all have 60 ECTS of mandatory content, across or within majors. The MScEBA programmes at NHH and Aalto are much more flexible, with much less mandatory content. However, no major at Aalto has as little mandatory content as the minimum at NHH (7,5 ECTS), and from Table 1 we see that 4 of the NHH majors have less mandatory content than any major in the Aalto programme.

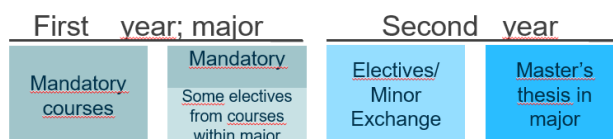

Fig. 9 Typical programme structure.

Table 7 Mandatory content (ECTS) in some master programmes.

Institution	NHH	Aalto	BI	CBS	SSE
Programme	MScEBA	MScEBA	MSc in Business	MScEBA	Various
Mandatory across majors	0	6	30	7,5	0
Mandatory within majors	7,5-30	18-42	30	52,5	60
Sum mandatory content	7,5-30	24-48	60	60	60

¹² https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/call_to_action/cbs_ff_2018_ny_web.pdf

¹³ https://www.cbs.dk/files/cbs.dk/call_to_action/cbs-kandidatuddannelser-2018_0_0.pdf

¹⁴ <https://www.hhs.se/en/education/msc/>

¹⁵ <https://www.aalto.fi/school-of-business/masters-programmes>

4 Discussion and recommendations

4.1 Advantages and disadvantages of the current structure

Benchmarking of our MScEBA programme against other institutions shows that NHH has a relatively high degree of flexibility and a relatively low share of common/mandatory content. The MScEBA-courses are loosely organized into flexible majors and there are few, if any, mandatory course requirements in them.

The flexible structure has several advantages:

- Students can choose unique combinations of course tailored to their interests and what they see as beneficial for their career opportunities.
- Since resource allocation at NHH is to a large extent linked to teaching output, the academic departments have clear incentives to innovate and offer courses that are relevant for today's businesses. An example is the increased focus on technology and digitalization in the last few years, which has resulted in the introduction of a considerable number of technology-related courses in the master programme.

However, the flexibility comes at a cost:

- The flexibility makes it harder to guarantee that the students achieve the stated learning outcomes of the master programme.
- Flexibility hinders academic progression (ref. the Siviløkonom requirement 'clear progression requirements'). In principle, progression could be secured by specifying prerequisites in the more advanced courses. However, a course responsible will be reluctant to do this if he/she fears that it will result in fewer students taking the course. More mandatory content in the majors could facilitate a higher degree of academic progression. Since a considerable number of the students go abroad on exchange in one of the four semesters, they will in practice only have one year to finish their major, and the academic progression must in practice be in the spring semester of the first year.
- The growth in the number of courses (now approx.. 160) in the majors have made them less focused, and it is harder for students to distinguish between them. A major with a distinct specialization suitable for a specific position in a corporation or profession could be advantageous both for the students and the employers.
- A large course portfolio, many of them quite small, is costly to produce.
- In order to maintain the flexibility for the students, the scheduling section needs to avoid collisions in teaching and exams between popular courses, and this is very hard to achieve. In practice, therefore, it is often not possible for the students to achieve the desired course combinations.

Based on the above discussion, we make the following broad recommendations that will form the basis for the more detailed recommendations in Sections 4.2-4.5:

1. Majors must be sustainable in terms of student numbers. Some of the current majors have very few students and should be discontinued.
2. The future majors should be more distinct and focused than the current majors.
3. The amount of mandatory content should be increased, in order to enable more courses with progression.
4. The number of courses in the programme should be reduced.
5. We need to strengthen our quality assurance mechanisms in order to maintain the quality and relevance of the majors at a reasonable cost.

4.2 Which majors should we offer?

The group agrees that we should offer the following distinct majors:

- Business Performance Management and Analysis (BUS at present)
 - All the committee members agree that we need one or more business majors to prepare candidates for jobs such as CFOs, controllers, and consultants.
 - The committee disagrees with respect to whether we should have one or two business majors (Doppelhofer, Foss, Læg Reid and Sudmann-Larssen chose to remain neutral with respect to this issue):

Alternative 1 (Bjørndal, Sandal)

A revised BUS major, satisfying the additional requirements laid out in this report. In this alternative, BUS will continue to be a fairly broad business major. Specifically, the area of Operations Management (OM) / Supply Chain Management (SCM) will continue to be integrated as a sub-track within BUS. This track could, in time, be developed into a separate major¹⁶. However, in order to launch a new major, we need to ensure that the demand will be sufficient, and it is not clear at present whether that is the case.

Alternative 2 (Kinserdal, Mæland)

BUS is split into two new, more focused majors:

- Business performance and analysis (BPA): This major would include the typical competence span of a CFO - including profit analysis, investment decisions, accounting analysis, data analytics, financing etc.
- Operations Management (OM) or as a profile including operations management, technology leadership, robotics, supply chain management, data analytics, project management etc. It is important for NHH to bridge the gap between the business economist – often in support functions, and engineers – often in line positions. NHH has most of the courses in the portfolio today.

- Business Analytics (BAN)
- Finance (FIN)
- Strategy and Management (STR)
- Economics (ECN)
 - We recommend that ECO is discontinued, due to the small number of students in the major, and ECN should be developed so that it can also serve advanced economics students.
- Energy, Natural resources, and the Environment (ENE)
- Marketing, Innovation and New Business Models
 - We recommend that today's MBM and NBD should be merged to one major. The two majors MBM and NBD have many courses in common, and NBD could be a sub-track in a marketing major. The enrolment in NBD has not been convincing so far, and MBM is also a relatively small major.

¹⁶ A new major would naturally include courses from both BUS and STR. Examples from BUS are BUS432 Operations Management, BUS403 Supply Chain Management, BUS467 Innkjøpsledelse, and BUS460 Operational Risk Management. Some of the more technology-related courses in STR, such as STR 446 Prosessledelse, STR459 Kunstig intelligens og robotisering, STR453 Digitalisering, would also be useful as part of a new major. A new OM major would need a broad strategy course, such as STR404, and courses in management accounting and control, such as BUS401 and BUS400.

- CEMS MIM: International Business
 - INB has had very few students over several years. Attempts have been made to increase the enrolment, but without much success. We therefore recommend that INB should be discontinued in its present form.
 - It is possible that the CEMS MIM program could be given status as a major, in addition to the being used as a minor. It is not clear how attractive this would be for the students, and this needs to be investigated. Some practical issues, mainly related to admission procedures, also need to be resolved. The CEMS coordinator and SIR has started a process to investigate these issues.

4.3 Formal structure and requirements in the majors

- a) Each major will consist of at least 45 ECTS of course work. We have chosen to keep the current major requirements in order to maintain possibilities for specialization and progression within the majors.
- b) The amount of mandatory content should be increased to at least 22,5 ECTS for all majors; i.e. at least 3 mandatory courses (these may semi-obligatory, see Table 1, i.e., students could be allowed to choose from a set of more than 3 courses).
- c) Every major should have at least some mandatory content consisting of obligatory courses, i.e., courses that must be taken by all students in the major. This requirement will ensure progression, since all other courses in the major can build on the obligatory courses.
- d) If a mandatory course does not build on another mandatory course in the major, it should be possible for all students to take it in the autumn semester. See also 4.5b below.
- e) To ensure progression and specialization, a major can have sub-tracks. The specialization will appear on the students' transcript.
- f) Students should, as a minimum, have completed the mandatory requirements in their major before they write their thesis. It is convenient to check this requirement when students apply for a supervisor, and we propose that supervisors should only be allocated to students that have completed their mandatory requirements. Since application deadline for supervision is October 15 and March 15, it will be sufficient that students have registered in their mandatory courses before they submit their application. By supplying information about mandatory courses, including methodology courses, to the committee that allocates supervisors, the committee will have a better basis for matching students with suitable supervisors, and this will in itself have a positive impact on the quality of the thesis work.

4.4 Elective courses

- a) We propose to replace the minor requirement with the requirement that at least 22,5 ECTS of course work is taken outside of the major. This increases the flexibility for the students, since they can combine courses from several majors other than their own, while still satisfying the siviløkonom requirements. This change will also simplify the work of the Academic Affairs office.
- b) Students could still be given the option of labeling some of their electives with the title of a "minor" on their diploma, given that at least three electives are chosen within a particular major.
- c) Innovation School / Social Entrepreneurship / Gründerskolen / exchange will count as electives.
- d) Majors should, as a main rule, be taken at NHH and cannot be supplemented with courses taken as part of an exchange. Exceptions could be made by maintaining a list of accepted courses at popular partner schools. The programme leader and the profile coordinators will

approve the courses initially. Once a course is on the list, applications can be handled by the Office of Academic Affairs.

4.5 International students

The educational sector has become more global: the best students more often go international. This means that a) NHH increasingly will face competition from the best international schools (typically those with high FT ranking); b) NHH needs to attract the very good international students.

International networks and accreditations gain more importance. To address these changes, NHH needs to establish study programmes that attract also international students, more international marketing and visibility, and more focus on how to integrate international students at NHH.

At present, 8 of 10 majors are open to students with a non-Norwegian bachelor degree. BUS and ECO are the only majors that are not open to international students at the moment. A condition for opening these two majors for international students is that the portfolio of courses in English is sufficient.

Table 4 shows the percentage of English courses, as well as whether enough of the mandatory courses are offered in English.

We see that all the majors, except BUS and STR, offer well over half of their courses in English. For STR, only 37% of the major's own courses (based on the major code) are offered in English, while the percentage increases to 58% if we also include courses borrowed from other majors. For BUS these percentages are 44% and 52%, respectively. With respect to the mandatory content, it is possible to satisfy these requirements by choosing only English courses in all majors.

Table 8 Courses in English

	ENE	BAN	NBD	MBM	INB	ECN	FIE	ECO	BUS	STR
Courses in English (own)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	85 %	78 %	73 %	44 %	37 %
Courses in English (all)	100 %	80 %	95 %	95 %	93 %	74 %	81 %	77 %	52 %	58 %
Sufficient obligatory	-	yes	yes	-	-	yes	-	yes	-	yes
Sufficient semi-obligatory	-	yes	-	yes	yes	-	yes	-	yes	-
Sufficient methodology	yes	-	yes	yes	yes	yes	yes	yes	yes	yes

In order to increase the attractiveness of the programme to international students, we recommend that:

- All majors should be open to international students.
- Alternative 1 (Bjørndal, Foss, Sudmann-Larssen, Lægreid, Sandal):* In order to make it possible for international students to complete their introductory mandatory courses in the first semester, these courses should, as a minimum, be offered in English in the autumn semester.

Alternative 2 (Mæland, Kinserdal, Doppelhofer): To improve the integration of international and national students, the mandatory courses of all the majors open to international students should only be taught in English.

4.6 Quality assurance mechanisms

In order to maintain the relevance and quality of the majors, and control the number of courses, we propose the following changes to the programme's quality assurance routines:

- The reference group for each major should (as now) have faculty members from the academic departments that are involved in the major, in addition to the profile coordinator.

- b) In addition, each reference group should have at least one external member. These external members at the profile level will replace the external member of the MScEBA reference group.
- c) Each reference group should have at least one student representative.
- d) The members of the reference groups should have an active role in the quality assurance work, including review of course evaluations in meetings with the programme leader.
- e) At least annually the portfolio of courses in a major should be reviewed by the reference group, where need for new courses and/or removal of courses and/or need for quality improvements or modifications of existing courses should be discussed and recommended. The reference group will submit its recommendations to the programme leader, who will take the final decision on changes to the course portfolio.

The committee has discussed whether more strict rules should be enforced to remove courses with few students, or set a maximum number of students per class. However, in our opinion such rules would be bureaucratic and difficult to apply. There could also be sound reasons to have a course with few students, and sound reasons to have classes with many students. There should be some room for experiments and innovations at NHH testing out new courses. If the programme leader, the profile coordinators and the reference groups use their power wisely, the courses offered should all be of high quality, and with no more courses than needed. As discussed, there is an incentive today at NHH to have many courses in order to get some extra students to increase the relative resource allocation to the academic department. Although it has not been within the mandate of this committee, changes to the resource allocation system at NHH could be needed in order to reduce the incentives for the departments to increase the number of courses, sometimes at the expense of quality.

RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE: BRUK AV VIDEO I UNDERVISNINGEN VED NHH

Saksbehandler Frank Mortensen
Arkivreferanse 19/00673-2

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tar rapporten til orientering

Bakgrunn:
Se vedlagt rapport.

Bruk av video i undervisningen ved NHH

Rapport fra arbeidsgruppe til rektoratet

7. mars 2019

Innledning

Video er et format som blir stadig mer utbredt i undervisningen på NHH og på andre utdanningsinstitusjoner. Den teknologiske utviklingen har gjort det enklere, raskere og billigere å produsere og distribuere videoer. Store aktører som Khan Academy, Ed Ex og MIT produserer fortløpende undervisningsvideoer som også blir benyttet av NHHs studenter.

I tillegg til videoer produsert eksternt, produseres også videoer på NHH, enten i form av kortere og spissede videoer, eller som opptak av forelesninger. De senere årene har opptak av forelesninger økt i omfang, men er også mest omdiskutert. I fagmiljøet er det er ulike synspunkter på om opptak av forelesninger er god pedagogikk. Er det fornuftig å filme forelesningene? Rektoratet nedsatte derfor i 2018 en arbeidsgruppe for å vurdere problemstillingen. Følgende har deltatt i arbeidet: Therese Sverdrup, Arild Raaheim, Arild Schanke, Linda Orvedal, Øystein Foros, Kjell Ove Røsok, Jonas Ludvigsen, Ingelin Uthaug og Frank Mortensen.

Rektoratet ba om anbefalinger mht

- Opptak av hele forelesninger
- Produksjon av kortere videoer
- Hvordan NHH kan legge til rette for samarbeid og deling av digitale læringsressurser

I rapporten beskrives hvilke typer av videoproduksjoner som er mest vanlig, utbredelsen av disse og fordeler/ulemper. Vi går spesielt inn på opptak av forelesningen, fordi den både er mest brukt, men også mest omdiskutert. I vurderingen har vi sett på utbredelse på NHH, hva forskningen sier, undersøkelse fra studentene og hvilke valg man står overfor.

Ulike typer videoproduksjoner

Videoproduksjon kan i undervisningssammenheng deles opp i tre typer: Filming av forelesninger, egenopptak via PC-skjerm/auditorium, og studioinnspillinger. På NHH er opptak av forelesninger den mest utbredte typen av videoproduksjon. Forelesningsopptak kan ses på som første steg i digitalisering av undervisning. Det neste er å benytte video aktivt ved eksempelvis flipped classroom og blended learning.

Filming av forelesninger kjennetegnes av at underviseren filmer forelesningen som allerede foregår i et auditorium/klasserom med studenter. Dette er typisk 2x45 min forelesing som filmes og distribueres. I auditoriene i nybygget på NHH er det installert utsyr som gjør det enkelt for underviserne å ta opp forelesningene. Opptakene blir distribuert til studentene via Canvas.

En del undervisere lager egne videoer gjennom opptaksløsninger på kontoret eller i et tomt auditorium. Underviseren går da typisk gjennom en presentasjon, et Excel-ark etc. og kan legge på stemme og / eller film av seg selv. I auditoriene er det utstyr til å filme foreleseren (med eller uten presentasjon), og å gjøre videoopptak av det som gjøres på en Smart Board med lydopptak. De ansatte har programvare de kan benytte på kontoret eller hjemme.

For mer profesjonelle produksjoner kan undervisere benytte NHHs filmstudio sammen med en fotograf. NHH har utstyr for å filme med grønn bakgrunn som gjør at man kan legge på annen bakgrunn (presentasjoner m.m.). I tillegg er studioet innredet slik at man kan invitere gjester med til samtale (stoler/bord).

Både egenopptak og studioinnspillinger kjennetegnes av produksjon av korte og komprimerte videoer. Anbefalt lengde varierer mellom 7 og 20 minutter. Videoene kan være av teknisk karakter, vise løsningsforslag, forklare begreper og definisjoner, beskrivelse av en teori osv. Redigerer man en ordinær forelesningsvideo, kan man ofte korte lengden av videoen til det halve.

Video i undervisningen på NHH

For underviseren som legger ut videoer, kan det være nyttig å følge med på hvordan studentene benytter videoene. Høsten 2018 ble ca. 33 kurs filmet. De fleste filmer alle forelesningene, med noen få unntak. Noen filmer bare utvalgte forelesninger. Høsten 2017 og våren 2018 var det henholdsvis 36 og 30 kurs som benyttet forelesningsopptak.

Det eksisterer ikke gode data mht omfanget av kortere undervisningsvideoer i kursene på NHH. De tekniske løsningene som NHH har i dag, gjør det tungvint og tidkrevende å få oversikt over hvor mange som lages og hvordan de blir benyttet. Den enkelt kursansvarlige kan imidlertid selv se hvor mange visninger det har vært for videoene. Canvas eller de andre tekniske løsningene NHH har gir pr i dag ikke informasjon om hvor lenge studentene ser på et opptak, om de ser det flere ganger, om det er unike brukere eller om samme student har åpnet den samme videoen flere ganger. Det blir heller ikke lagret informasjon om når i semesteret studentene har sett på videoene. Canvas vil i 2019 tilby bedre muligheter for å følge med på hvordan videoene blir benyttet, og arbeidsgruppen anbefaler at det samles inn mer data om videobruk på NHH.

Studier om video i undervisningen

Arbeidsgruppen har undersøkt studier med video i undervisningen som problemstilling, da særlig opptak av forelesninger, og konklusjonene er noe sprikende. Det er publisert relativt få effektstudier som kan påvise økt læringsutbytte hos studentene ved bruk av forelesningsopptak i undervisningen. En studie¹ viser bl.a. at karakterene til studentene er positivt korrelert med oppmøte og negativt med antall timer som ses på video. En annen studie² viser at noen studenter får økt læringsutbytte ved å se på opptak av forelesninger. Men, dette dreide seg kun om en mindre andel av de studentene som droppet forelesningene, og en mindre andel av den studentgruppen som gikk på alle forelesningene. En tredje studie³ konkluderer med at underviserne mente at forelesningsopptak hjalp studenter med middels og svakere karakter til å prestere bedre. Studien viste også at forelesningsopptak har sine begrensninger, og ikke er egnet for undervisning med høy grad av interaktivitet, med mye gruppearbeid eller samarbeid med andre studenter.

En undersøkelse i regi av Fagutvalget (NHHS) i 2016 viste at 95% av studentene mente at de hadde nytte av videoer i sin læring. Det samme viser andre studier der man har spurt studentene om deres erfaringer⁴. I kursevalueringene stilles det også spørsmål om video i undervisningen. Som et eksempel, kan nevnes at i metodekurset i statistikk på bachelor, mente studentene at videoene og pensumlitteraturen bidro mye til studentenes læring (score ca 3,9 av 5). Flertallet av de som deltok i evalueringen hadde vært på alle forelesningene. Svarprosenten var på 11%, så man må være varsom

¹ Simcock m.fl. 2016, [A survey of first-year biology student opinions regarding live lectures and recorded lectures as learning tools](#)

² Ewards, Clinton 2018, [A study exploring the impact of lecture capture availability and lecture capture usage on student attendance and attainment](#)

³ https://ir.lib.uwo.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1282&context=cjsotl_rcacea

⁴ http://eprints.lse.ac.uk/50929/1/Karnad_Student_use_recorded_2013_author.pdf

med å trekke konklusjoner, men det synes klart at studentene mener både korte videoer og forelesningsopptak er et gode.

Hvordan video kan benyttes i undervisningen?

For dypere forståelse av hvordan video kan benyttes i undervisningen, anbefales f.eks. rapporten «The effective use of video in higher education»⁵

Filming av forelesninger blir oppfattet av studentene som et tilleggsgode og et godt alternativt læringsverktøy. De kan spole fram og tilbake og stoppe avspillingen der de selv ønsker, noe som er en fordel for å kunne følge undervisningen i eget tempo. Dette kan være spesielt nyttig på bachelorstudiet, der det kan være variasjoner i studentenes nivå. Studenter ønsker hele breddeformatet fordi forelesningene blir oppfattet som pensum. Filmene kan ses flere ganger, og de kan være nyttige å ha ved eksamenslesing. For noen studenter vil video kunne være et fornuftig supplement til lærebøkene.

Det vil alltid være noen studenter som er syke eller ikke kan følge all undervisning av andre grunner. Forelesningsopptak gir disse studentene mulighet til å kunne følge progresjonen i kurset. Uten videoer kan det være tungt å ta igjen fagstoffet på egenhånd. Videoene vil også kunne fungere godt for studenter som seinere ønsker å ta eksamen i et kurs på nytt. Tilgang til gamle videoer kan ligge tilgjengelig på samme måte som annet læringsmateriale i Canvas.

NHH har også undervisere som ser på egne videoer som forberedelse til neste semester med samme kurs. Det kan være en stor fordel, og er kanskje en undervurdert mulighet. På den måten kan man lære mye om hvordan man selv opptrer i en forelesersituasjon.

MRR har et eget opplegg for studenter bosatt i Oslo. Undervisningstilbudet er en blanding av seminarer og live video-forelesninger. MRR sin «Oslo-modell» har blitt et godt tilbud til en studentgruppe bosatt i Oslo. Det har økt studentrekrutteringen til NHH. Oslo-studentene valgte kanskje NHH på grunn av videoene / strømmingen av forelesningene. I følge programleder for MRR har studentene gitt gode tilbakemeldinger på opplegget.

Video i undervisningen kan på sikt ha en positiv effekt på rekrutteringen til NHH. Høgskolen ønsker å framstå som en moderne utdanningsinstitusjon som henger med på den teknologiske utviklingen. Bruk av video, blended learning og strømming av forelesninger kan bidra her.

Utfordringer

Det mangler sikre tall på oppmøte på forelesninger, men det rapporteres fra enkelte om at oppmøte faller når man benytter forelesningsopptak i undervisningen. MRR-forelesningene er et eksempel her. Da forelesningene som i utgangspunktet ble filmet og strømmet for Oslo-studentene ble gjort tilgjengelige for studentene i Bergen, var det færre som stilte på forelesning i Bergen.

Ved lavt oppmøte blir kontakten mellom underviser og studentene dårligere, noe som kan føre til at læringsmiljøet blir dårligere. Kontakten som oppnås gjennom å være i rommet, kunne stille spørsmål og være aktiv i undervisningen er noe annet enn å se film fra forelesning. Her står det å ta opp forelesningen og å gjennomføre en «aktiv» forelesning litt i motsetning til hverandre. Ved å gjennomføre forelesningen i en mer aktiv form gjennom å legge opp til gruppediskusjoner, spørreundersøkelser (eks. Kahoot, sli.do, Mentimeter), eller dialog, vil opptaket egne seg dårligere

⁵ <https://www.inholland.nl/media/10230/the-effective-use-of-video-in-higher-education-woolfitt-october-2015.pdf>

til gjenbruk/repetisjon. Det bør ikke være slik at man tar mer hensyn til kvaliteten på forelesningsopptaket enn å tilby god og aktiv undervisning i forelesningssalen.

Et helt sentral element, og som har blitt satt enda mer fokus på etter at GDPR (General Data Protection Regulation) inntrådte, er hensynet til personvernet. I en artikkel i Khrono i september 2018⁶ problematiseres følgende: «om opptakssituasjonen er slik at alle i rommet kan bli ein del av opptaket, anten ved stemme, bilde eller begge deler, må du ha samtykke frå alle deltakarane. Om det er éin person som ikkje gir samtykke, kan ikkje opptaket gjennomførast. Om mogleg, informer deltakarane om kvar i rommet kameraet vil filme slik at dei har moglegheita til å setje seg utanfor opptaksområdet.» Ved Juridisk fakultet ved UiO har man konkludert med at hvis man hører stemmen til eller ser en av studentene i videoen må man ha samtykke til å publisere. Noen studenter vil videre kunne vegre seg for å delta i diskusjoner fordi de ikke ønsker å bli filmet. Ved Juridisk fakultet har de derfor en manuell gjennomgang av alle videoer før publiseres. Sekvenser som inneholder bilde eller stemmer fra studenter blir redigert bort. Arbeidsgruppen ser det som helt sentralt at NHH utformer gode retningslinjer og prosedyrer som tar hensyn til personvernet ved opptak av forelesninger, og anbefaler at dette må på plass med det første. Se eksempelvis UiO sine retningslinjer⁷

Aktiv bruk av video i undervisningen

Arbeidsgruppen vil ikke anbefale å slutte med opptak av forelesning. Men, høyskolen vil være tjent med en mer nyansert diskusjon om hvordan man best bruker teknologien på en måte som er pedagogisk effektiv for studenter.

Arbeidsgruppen foreslår at det kommuniseres tydelig at studentene forventes å komme på forelesningene, og at opptak av forelesninger er et verktøy for repetisjon eller som forberedelse til eksamen og ikke som erstatning for forelesningen. Studentene bør oppfordres til å utvikle en effektiv notattekniikk. Det består bl.a. i å notere underveis, skrive nøkkelord og oppsummeringer. Studentene bør bruke egne ord for å omskrive og organisere informasjonen, identifisere problemområder og kun se utvalgte deler flere ganger. Et annet tips er å bruke kollokviegruppen til å se på forelesningsvideoen sammen. Kollokviegruppene oppfordres til å diskutere og gå gjennom begreper og tema fra forelesningen.

Å både delta i den organiserte undervisningen og å benytte seg av videoer på en god måte, kan være det mest hensiktsmessige⁸.

Aktive læringsaktiviteter i store grupper refererer vanligvis til å la studentene svare på spørsmål eller delta i diskusjoner under forelesningen. Alternativt kan man la studentene diskutere problemstillinger og eksempler med sidemannen eller i mindre grupper, samt ved bruk av diverse teknologiske hjelpemidler som Kahoot, Sli.do, Mentimeter mm.

Deling av læringsressurser

Videoer kan gjenbrukes seinere. I prinsippet kan de også benyttes av andre forelesere i andre kurs. I hvor stor grad de kan gjenbrukes eller deles med andre, avhenger av tema og fag. En video som tar for seg grunnleggende matematiske tema, kan gjenbrukes i mange år. Metoden for å løse integraler har ikke forandret seg de siste årene, og vil neppe forandre seg med det første. Innenfor didaktiske

⁶ <https://khrono.no/videoopptak-berit-kjeldstad-uio/nye-regler-kan-gi-store-boter-ved-opptak-av-forelesninger/238187>

⁷ <https://www.uio.no/tjenester/it/lyd-video/regelverk/skjema/>

⁸ Bos, Groeneveld, Van Bruggen og Brand-Gruwel (2016) <https://www.researchgate.net/publication/282734764> The use of recorded lectures in education and the impact on lecture attendance and exam performance

emner vil videoene ha kortere levetid. Aktuelle eksempler fra media er ofte en god måte å konkretisere en problemstilling for studentene og engasjere dem i undervisningen. Men, denne effekten forsvinner kanskje allerede ett år seinere.

Siden en del videoer (og andre læringsressurser) lagres og distribueres digitalt, er det enkelt å dele disse med andre. I Stortingsmeldingen ber derfor regjeringen institusjonene om å ta hensyn til prinsippene om åpenhet og deling når de utvikler læringsressurser. Det finnes mange åpne læringsressurser av høy kvalitet tilgjengelig på nettet. MIT Open Course Ware har gått foran som et godt eksempel. Det samme har f.eks. Open University i England og NTNU med sin Open Video⁹ i Norge.

På NHH har vi i dag ikke gode løsninger for å dele undervisningsvideoer med andre eller for å søke opp andres videoer. Canvas har dog potensial til å bli en plattform der alle undervisningsvideoer kan samles. NHH bør derfor vurdere om Canvas kan benyttes til dette formålet.

I 2015 utarbeidet et internt utvalg en rapport om opphavsrett til digitalt undervisningsmaterieell som også inkluderte videoopptak. Rapporten er lite kjent på høyskolen og det er usikkert i hvilken grad tiltakene er fulgt opp. Siden det hvert år blir produsert en stor mengde videoer på NHH, bør derfor problemstillingene mht opphavsrett vurderes på nytt.

Arbeidsgruppens anbefalinger

Filming av forelesninger

1. NHH må snarest få på plass retningslinjer og prosedyrer for opptak av forelesninger i tråd med GDPR.
2. Det bør ikke legges sentrale føringer for de kursansvarlige mht opptak av forelesninger.
3. Kursansvarlige bør legge opp til studentaktiv undervisning og legge vekt på viktigheten av å delta i læringsfellesskapet.
4. Om kursansvarlige velger å filme forelesningene, anbefaler arbeidsgruppen at det fokuseres på oppmøte til undervisningen. Studentene bør også oppfordres til å utvikle gode studieteknikker som inkluderer effektive måter å ta notater mens man ser på undervisningsvideoer.

Produksjon av kortere videoer

5. Ulike former for undervisningsvideoer kan spilles inn på forhånd på kontoret, i filmstudiet eller i auditoriene. Fagstaben bør få mer informasjon om alternative former for korte videoproduksjoner, programvare og den tekniske støtten man kan få. Dette er også viktig opplæring for å utvikle mer student-sentrerte læringsformer som flipped classroom og blended learning der dette er hensiktsmessig ift. læringsutbytte.
6. Som et supplement bør underviserne vurdere digitalt undervisningsmaterieell utarbeidet eksternt. Videoer (og lærebøker m.m.) finner man hos Khan Academy, på YouTube osv. Educause¹⁰ har

⁹ <https://video.adm.ntnu.no/>

¹⁰ <https://library.educause.edu/topics/teaching-and-learning/open-educational-resources-oer>

laget en samleside for høyere utdanning der man kan finne henvisninger til denne typen læremidler som ofte blir merket med Creative Commons¹¹ eller Open Educational Resources (OER)

7. Arbeidsgruppen mener at NHH bør utvikle en delingskultur mht digitale læringsressurser, og at det bør legges til rette for deling og gjenbruk av opptak av forelesninger og andre videoproduksjoner. Det anbefales å opprette et søkbart arkiv for internt bruk.
8. For å utvikle gode videoer anbefaler arbeidsgruppen å benytte online ressursbanker som f.eks. videoforelesning.no/ eller [Effective educational videos \(Vanderbilt U.\)](https://www.vanderbilt.edu/learningcenter/teaching-technology/effective-educational-videos/)

Annet

9. NHH må fremover forvente større fokus på at digitale læringsmidler (inkludert video) må forholde seg til universell utforming. Læringsmiljøutvalget vedtok våren 2018 at NHH skal følge Difi sine krav til teksting av videoer¹². NHH har pr i dag ikke kapasitet til å tekste opptak av forelesninger. Det anbefales at ressursbehovet utredes av administrasjonen.
10. NHH har mangelfulle data om hvordan videoene blir benyttet av studentene, hvilket omfang osv. Arbeidsgruppen anbefaler at det arbeides videre med data mht bruk og omfang av undervisningsvideoer.
11. NHH bør gjennomgå eksisterende internt regelverk for opphavsrett til videoopptak

¹¹ <https://creativecommons.org/about/program-areas/education-oer/>

¹² https://www.nhh.no/globalassets/paraplyen/utvalgsmoter/lmu/komplett-innkalling_-_laringsmiljoutvalget-31.05.18.pdf

KURSTILBUD I UH-PEDAGOGIKK PÅ NHH 2019

Saksbehandler Frank Mortensen
Arkivreferanse 19/00671-1

Utvalg	Møtedato	Utvalgsnr
Utdanningsutvalget	09.04.2019	10/19

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget støtter planene for videre utvikling av NHHs kurstilbud mht UH-pedagogikk.

Bakgrunn:

I noen år har UHR og departementet fokusert på pedagogisk basiskompetanse for vitenskapelig ansatte i sektoren. UHR vedtok for tre år siden Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse¹.

UH-basiskompetanse er det minimum av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i universitets- og høyskolepedagogikk som kreves for å bli fast tilsatt i en faglig stilling innenfor høyere utdanning. Denne basiskompetansen skal være basert på relevant pedagogisk og fagdidaktisk teori. UHR konkretiserte dette på følgende måte:

1. planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling
2. planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
3. velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
4. bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
5. begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
6. analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
7. vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning

¹ <https://www.uhr.no/temasider/karrierepolitikk-2/nasjonale-veiledende-retningslinjer-for-uh-pedagogisk-basiskompetanse/>

8. innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
9. kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

De 200 timene

I stortingsmeldingen om kultur for kvalitet i høyere utdanning (2017) skriver departementet bl.a. at «UHRs retningslinjer om å bruke 150–200 timer til utvikling av pedagogisk basiskompetanse er en god norm.».

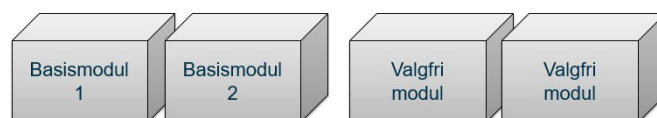
I endring av forskrift om ansettelse og opprykk - pedagogisk kompetanse² (sept. 2018) fastsetter departementet de nye kravene. For ansettelse i stilling som førsteamanuensis skal søkere bedømmes (men ikke rangeres) opp mot følgende krav: Gjennomført eget program (minimum 200 timer)/relevante kurs og egen praktiske undervisning, og opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå). De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, skal pålegges å oppfylle dem innen to år etter ansettelsen. I tillegg til de krav til grunnleggende kompetanse som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det ved professoropprykk dokumenteres kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid, bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ phd- nivå og deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap.

Kursprogrammet

De fleste institusjonene i sektoren har et opplæringsprogram for pedagogisk basiskompetanse på plass. Programmene består av samlinger, kursdager og eget arbeid tilsvarende 200 timer. Som regel må programmet gjennomføres i sin helhet for å få fast ansettelse. Programmene blir tilbudt hvert år til alle nyansatte. Institusjoner som UIT, NTNU og OsloMet melder om kapasitetsproblemer. Ved forespørsler har de derfor sagt at de ikke kan tilby programmet til ansatte ved andre institusjoner.

På NHH ble det i 2017 vedtatt en modell for opplæringsprogram tilsvarende på 160 arbeidstimer.

Opplæringsprogrammet ble delt inn i fire moduler istedenfor ett stort program. Bakgrunnen var erkjennelsen av at høyskolen har få nyansatte hvert år. Det var også ønskelig å kunne tilby en viss valgfrihet for deltagerne. NHH-modellen består derfor av to basismoduler som tilbys ved NHH og to valgfrie moduler som kan tas ved andre institusjoner. Hver modul tok utgangspunkt i 40 arbeidstimer for deltagerne. Hver intern basismodul har vært organisert som fire kursdager (å 6 timer) og de resterende timene som selvstendig arbeid.

Basismodul 1 har vært tilbudt som et innføringskurs hvert år. NHH vedtok allerede for ca ti år siden at alle nyansatte som ikke kunne dokumentere tilsvarende kompetanse skulle ta kurset. Kravet har blitt fulgt opp nesten utelukkende for stipendiatene. Det har likevel vært en og annen post.doc og fast ansatt som har tatt kurset.

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-12-1322>

Basismodul 2 var tenkt for de som har den første modulen og andre mer erfarne undervisere. Denne andre modulen ble gjennomført i 2017 (tema: video i undervisningen) og i 2018 (tema: pedagogikk for erfarne ansatte). I mai 2019 vil temaet for modulen være pedagogisk mappe.

De valgfrie modulene kan våre ansatte ta ved UIB, CBS eller i Århus³. I tillegg kommer sommerkurset på Harvard som kan erstatte to eller tre av modulene i NHHs modell. Ytterligere samarbeid med institusjonene i Bergen er aktuelt. Ansatte som ønsker å ta kurs ved andre institusjoner får alle utgifter dekket av en sentral pott.

Justeringer av NHHs modell

Endringene i forskriften for ansettelser og opprykk vil gjelde fra september 2019. I hvilken grad erfaring skal kunne erstatte formelle kurs for NHH-ansatte er ikke fastsatt ennå. Uavhengig av NHHs konkretisering av forskriftsendringene må likevel kurstilbudet vurderes.

NHHs kursprogram må justeres opp til ca 200 arbeidstimer for deltagerne. Sammen med professor 2 i pedagogikk Arild Raaheim og førsteamanuensis i pedagogikk ved UIB Robert Gray (engasjert som kursansvarlig for vårens kurs / workshop) har justeringer blitt diskutert. Tilbakemeldinger fra deltagerne på tidligere kurs har bl.a. handlet om at det selvstendige arbeidet har tatt mer tid enn det som har vært antydnet i kursbeskrivelsen. Det er derfor ikke behov for å øke antall kursdager. Tvert imot vil kurset om pedagogisk mappe prøves ut med to hele og to halve dager (ca 20 arbeidstimer). De resterende 30 timene blir lagt til forberedelser og arbeid underveis.

Rutinene rundt modul 1 fungerer godt for stipendiatene. Det er nok ulike meninger om kurset er nyttig, men de fleste stipendiatene er opptatt av at de får det fysiske diplommet før de er ferdige på NHH. Høyskolen må fra høsten følge opp de strengere kravene i forhold nyansatte. I praksis vil det bety at vi vil få noen flere nyansatte som deltagere i basismodul 1. Det vil gjøre at deltagergruppen blir mer heterogen. Kurset bør likevel fortsette i nåværende form som et felles innføringskurs i pedagogikk for alle ansatte en gang pr år.

Som nevnt har det vært prøvd ut ulike temaer i modul 2. Pedagogisk mappe ble valgt som tema i vår. Bakgrunnen er at både meritteringsordningen og muligens ansettelses- og opprykksprosessen vil kreve at søkerne på en systematisk måte dokumenterer sin pedagogiske kompetanse. Kurset vil organiseres som en workshop og vil være spesielt aktuelt for de som tenker å søke merittering, opprykk eller fast ansettelse. I tillegg er kurset et godt tilbud til personer på NHH som i løpet av det neste året vil måtte vurdere pedagogisk kompetanse i en av prosessene nevnt ovenfor.

For modul 2 er planen fremover at kurset skal ha vurdering som hovedtema. Valg av vurderingsform er sentralt i pedagogisk tenkning. Fortsatt diskusjon og utvikling er nødvendig. Modulen vil fortsatt kunne tilbys de som har modul 1 og andre mer erfarne undervisere.

Institutt for finans har foreslått et nytt element i programmet. Instituttet har erfart at de nyansatte har stort utbytte av å få en mentor. FIN foreslår at ordningen formaliseres og at den skal kunne erstatte deler av det formelle kursprogrammet. Utvikling av en modul må gjøres i samarbeid med Raaheim.

³ <https://www.nhh.no/paraplyen/arbeidsstotte/teaching-and-learning-lab/development-of-pedagogical-skills/>

NHH-modellen er avhengig av samarbeid med andre institusjoner som tilbyr kurs for sine ansatte. Så langt har det vært liten interesse i fagstaben for å ta eksterne kurs. For å kunne tilby et bredere lokalt tilbud, vil derfor høyskolen undersøke mulighetene for tettere samarbeid med de andre institusjonene innenfor høyere utdanning i Bergen. Tilbudet om å ta eksterne moduler må gjøres bedre kjent.

KVALITETSSIKRING AV EKSAMEN

Saksbehandler Johanne Vaagland
Arkivreferanse 17/00904-7

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
09.04.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Utarbeides i møtet.

Bakgrunn:

Retningslinjer for kvalitetssikring av eksamen, sensur, sensurordninger og oppnevning av sensorer ble sist revidert i oktober 2017. Retningslinjene omtaler kvalitetssikring av eksamensoppgaver og gjennomføring av eksamen, krav til bruk av sensorer, rutiner for sensur, vurdering av habilitet og rutiner ved mistanke om eller forsøk på fusk.

Siden retningslinjene ble revidert i 2017 har NHH fått ny forskrift, og det er behov for å foreta noen endringer. I løpet av våren skal derfor retningslinjene revideres på ny, og utdanningsutvalget bes i den forbindelse om å komme med eventuelle innspill.

Gjeldende retningslinjer er tilgjengelig via NHH sine nettsider og som vedlegg til denne saken.

<https://www.nhh.no/for-studenter/forskrifter/retningslinjer-for-kvalitetssikring-av-eksamen/>

NHH

Studieadministrativ avdeling

Vår referanse:
17/00904-5

Vår dato:
18.12.2017

Reviderte retningslinjer for kvalitetssikring av eksamen, sensur, sensurordninger og oppnevning av sensorer ved NHH

(Revidert oktober 2017)

1. BAKGRUNN

Det følger av lov 1. april 2005 om universiteter og høyskoler § 3-9 at NHH skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende institusjon og studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen.

1.1 Formålet med retningslinjene

- Å ivareta studentenes rettssikkerhet ved vurdering av deres kunnskaper og ferdigheter.
- Å bidra til kvalitetssikringen av høyskolens studietilbud.
- Å skape en felles ramme for sensur og bruk av sensorer ved høyskolen.

Det vises for øvrig til *Forskrift om eksamen ved Norges Handelshøyskole (fulltidsstudiene)* og utfyllende bestemmelser til denne.

2. KVALITETSSIKRING AV EKSAMEN, SENSUR OG KARAKTERBRUK

2.1 Kvalitetssikring av eksamensoppgavene og gjennomføring av eksamen

Kursansvarlig har ansvar for at eksamensoppgave og sensorveiledning blir utarbeidet innen den fristen som Seksjon for eksamen har fastsatt.

Alle eksamensoppgaver skal være gjennomgått av to fagpersoner; kursansvarlig og en annen relevant fagperson som ikke har undervist i kurset i det aktuelle semesteret.

Alle kurs skal ha sensorveiledning. Kursansvarlig har ansvaret for å utarbeide sensorveiledningen og sende den inn sammen med eksamensoppgaven til Seksjon for eksamen. Når Seksjon for eksamen har kunngjort karakteren, legger kursansvarlig sensorveilederen ut på itslearning eller Canvas. Ved behov justerer kursansvarlig sensorveilederen før den gjøres tilgjengelig for studentene.

Av sensorveiledningen må det framgå;

- hva en besvarelse må inneholde for at den skal være fremragende, god, tilstrekkelig, etc.
- løsningsforslag.

Sensorveiledningen må være utformet på en slik måte at den sikrer at ulike sensorer legger de samme kriteriene til grunn for vurderingen, og at vurderingen gjøres opp mot kursets fastsatte læringsutbytte.

Dersom eksamensoppgaven er gitt på norsk, skal den foreligge på begge målformer, med mindre alle eksamenskandidatene på forhånd har valgt samme målform, jf. *Forskrift om eksamen ved Norges Handelshøyskole (fulltidstudiene)* § 7 og *Forskrift om målform i eksamensoppgaver* (fastsatt av Kulturdepartementet) § 2.

Dersom eksamensoppgavene er svært omfattende, eller dersom fagterminologi mangler eller er ukjent, slik at det er fare for misforståelser, kan instituttet i henhold til *Forskrift om målform i eksamensoppgaver* § 3 søke om unntak fra kravet om at eksamensoppgavene skal foreligge på begge målformer. Det kan gjøres unntak for enkeltksamener eller for en tidsperiode inntil fem år.

Søknader om unntak fra kravet om at eksamensoppgavene må foreligge på begge målformer sendes Studieadministrativ avdeling senest fire måneder før den aktuelle eksamen. Leder for det studieprogrammet som eksamenen inngår i, fatter vedtak i saken. Søknader om unntak må være begrunnet og tidligere eksamensoppgaver må vedlegges.

Eksamenskandidater kan klage på vedtak om unntak til programlederen som har fattet vedtaket. Dersom programleder opprettholder vedtaket, bringes saken inn for Klagenemnda. Vedtak i nemnda kan deretter påklages til departementet.

Kursansvarlig har ansvar for at informasjon om tillatte hjelpemidler fremgår av eksamensoppgavens forside. Liste over hjelpemidler skal kunngjøres i itslearning/Canvas senest to uker før eksamensdato. Informasjonen må være utvetydig, konsistent og gjort tilgjengelig for alle, samt være i samsvar med det som senere oppgis på eksamensoppgaven. Kursansvarlig bør informere om at listen om hjelpemidler ikke nødvendigvis er endelig tidlig i semesteret, og må sjekkes rett før eksamensdagen.

For å unngå at det oppstår formelle feil ved gjennomføringen av eksamen, skal kursansvarlig være tilgjengelig for spørsmål under eksamen slik at eventuelle uklarheter eller feil (feil eller mangler ved oppgaveteksten) unngås eller blir rettet opp raskt. Kursansvarlig skal være tilgjengelig for kontakt/tilkalling fra eksamensansvarlig under hele eksamen. Dersom det ikke er mulig for kursansvarlig å være tilgjengelig under eksamen, må instituttet sørge for vikar. Informasjon om dette gis til Studieadministrativ avdeling ved Seksjon for eksamen.

Dersom det gis tilleggsopplysninger under eksamen som kan ha betydning for eksamensresultatet, skal disse meddeles samtlige eksamenskandidater. Dette gjelder både ved skriftlig eksamen under tilsyn og ved vurderingsformer uten tilsyn, og dette er kursansvarlig sitt ansvar.

2.2 Anonymisering av kandidatene

Faglige hensyn alene skal bestemme kandidatenes karakterer. Eksamenskandidater skal anonymiseres så langt dette er praktisk mulig.

I tilfeller der anonymisering ikke er praktisk mulig, må instituttet på annen måte hindre at personlige hensyn får betydning for karakterfastsettelsen, f.eks. ved å la sensor være en annen fagperson enn den som har gitt veiledning. Unntatt fra dette er det selvstendige arbeidet i masterstudiet, hvor veileder normalt er intern sensor.

2.2 Kvalitetssikring av sensur og karakterbruk

Sensorene i hvert emne må ha en felles forståelse av hvordan karakterskalaen skal brukes. Kursansvarlig har også ansvar for at sensorene blir orientert om gjeldende kursbeskrivelse, pensum og sensorveiledning, jf. pkt. 2.1.

Programlederne gjennomgår hvert semester karakterstatistikken og klagestatistikken for forutgående semester. Rapportene danner underlag for kvalitetssikring og er blant annet tema i jevnlig samtaler mellom programledere, instituttledelsen og prorektor.

3. LOV- OG FORSKRIFTSPÅLAGTE KRAV TIL BRUK AV SENSORER

3.1 Lov om universiteter og høyskoler

I henhold til Lov om universiteter og høyskoler § 3-9, skal det være *ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene*.

3.2 NHHs krav til bruk av sensorer

NHH benytter alltid to sensorer, hvorav minst én ekstern, på en vesentlig andel av vurderingen i et emne og alltid ved sensur av skriftlige skoleeksamener.¹ Dersom vurderingsformen i et emne består av flere elementer, kan instituttet velge å benytte kun intern(e) sensor(er) ved vurdering av øvrige elementer enn skoleeksamen. Programleder kan gjøre unntak etter søknad fra instituttet.

Ved muntlig eksamen brukes normalt minst to sensorer, hvorav normalt minst én ekstern. Ved sensur av det selvstendige arbeidet og ved all klagesensur brukes alltid to sensorer, hvorav minst én ekstern, i tråd med Lov om universiteter og høyskoler § 3-9.

For øvrig kan instituttene selv velge hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres, enten ved ekstern deltakelse i den enkelte vurdering eller ved ekstern evaluering av vurderingsordningene.

4. OPPNEVNING AV SENSORER, KRAV TIL SENSORER

4.1 Intern sensor

Intern sensor er normalt en fagperson som er tilsatt ved NHH. Intern sensor kan for eksempel være kursansvarlig i vedkommende emne.

4.2 Ekstern sensor

Ekstern sensor er en sensor som ikke er tilsatt ved NHH. Gjesteforelesninger etc. av svært begrenset omfang utelukker imidlertid ikke ekstern person som sensor. Ansatte i NHHs randsoner, for eksempel aksjeselskap som eies av NHH, kan være eksterne. I særskilte tilfeller kan en fagperson som er tilsatt i en Professor II-stilling ved NHH brukes som ekstern sensor dersom det ikke er mulig å skaffe andre kvalifiserte sensorer.

4.3 Sensors kvalifikasjoner

Sensorer i emner på bachelor- og masternivå må ha utdanning minst tilsvarende mastergrad innen fagområdet. Sensorer i emner på ph.d. nivå må selv ha ph.d.-/doktorgrad eller tilsvarende kompetanse som kvalifiserer for fast vitenskapelig stilling innen fagområdet.

4.4 Oppnevning av sensorer

Instituttene har i *Forskrift om eksamen ved Norges Handelshøyskole (fulltidsstudiene)* § 16 fått delegert myndighet til å oppnevne sensorer.

Oppnevning av sensorer må skje i god tid før eksamen. Den som oppnevnes som sensor, oppnevnes samtidig som sensor ved ny og utsatt eksamen.

Ved klagesensur benyttes en annen kommisjon enn den opprinnelige. Sensor ved klagesensur oppnevnes normalt samtidig med oppnevningen av sensor til ordinær eksamen.

Ekstern sensor skal gjøre seg kjent med:

- Forskrift om eksamen ved Norges Handelshøyskole (fulltidsstudiene)
- Nasjonale karakterbeskrivelser
- Disse retningslinjene

5. RUTINER FOR SENSOR

5.1 Retningslinjer for fastsettelse av karakter

Sensorene skal utføre sensurarbeidet uavhengig av hverandre og fastsette karakteren i fellesskap.

¹ I 2017 vil man følge styrets vedtak (8. desember 2016) i sak 67/16 budsjett 2017 om at det ved skoleeksamen skal benyttes ekstern sensor på minimum 25 besvarelser. Dersom antallet besvarelser er høyere enn 100 skal 25 prosent av besvarelsene ha ekstern sensur. Der arbeides med en større gjennomgang av Retningslinjene for kvalitetssikring av eksamen.

Dersom det er innlevert kladdark som en del av eksamensbesvarelsen, skal sensorene i hvert tilfelle vurdere hvordan disse skal vektlegges. Dersom en student er gitt anledning til å renskrive en besvarelse på PC, er det likevel eksamenspapirene som er innlevert i eksamenslokalet som i størst mulig grad skal brukes i sensureringen.

Når ekstern sensor benyttes til å vurdere eksamensbesvarelsen, og intern og ekstern sensor ikke blir enige om vurderingen av en besvarelse, skal det ved en slik vurdering trekkes inn en tredje sensor som også skal være ekstern, slik at de tre sensorene avgjør karakteren i fellesskap, evt. ved en flertallsavgjørelse.

5.2 Praktiske forhold

Begge sensorene har ansvaret for at eksamensbesvarelsene blir sensurert og sensurlister overlevert til Studieadministrativ avdeling innen fastsatt frist. Frister for kunngjøring av sensur er lovregulert og det er svært viktig at fristen overholdes. Dersom sensur er forsinket pga sykdom eller andre uforutsette forhold, skal Seksjon for eksamen orienteres.

Eventuelle kostnader sensor har i forbindelse med sensurarbeidet dekkes av NHH etter regning inkl. kvitteringer. Evt. sensurmøte skal gjennomføres på rimeligste måte.

Når sensuren foreligger, skal sensurlister signert av begge sensorer returneres til Studieadministrativ avdeling. Ekstern sensor skal samtidig returnere de originale eksamensbesvarelsene. Intern sensor beholder sitt sett med besvarelsen for å kunne gi begrunnelse på eksamensresultat etter forespørsel fra studenten.

Alle som har hånd om eksamensoppgaver og eksamensbesvarelsen, er ansvarlige for forsvarlig lagring og forsendelse.

5.3 Taushetsplikt

Sensor er underlagt taushetsplikt etter forvaltningslovens § 13. Diskusjoner som foregår i en sensorgruppe må betraktes som konfidensielle. Dersom en student sender forespørsel om begrunnelse på eksamensresultatet, skal begrunnelsen gis på karakteren sensorene er blitt enige om. Sensorer som gir begrunnelse har ikke adgang til å opplyse om egne og andres vurderinger som avviker fra den endelige karakter. Kommunikasjon mellom sensor og kandidat i forbindelse med begrunnelsen gir ikke anledning til diskusjon om og revurdering av karakter. Kandidater som ikke aksepterer begrunnelsen og den gitte karakter, må klage formelt og be om omsensur.

Ved skriftlige eksamener kunngjøres sensors navn normalt først etter at sensuren har falt.

6. VURDERING AV HABILITET

6.1 Bakgrunn

Tvil rundt habilitet skal ikke medføre at det kan stilles spørsmål ved om en students karakter er oppnådd/fastsatt på riktig grunnlag

6.2 Vurdering av habilitet

En fagperson vil være å anse som inhabil dersom det er en relasjon mellom fagperson og student slik det fremgår av forvaltningslovens § 6:

§ 6. (habilitetskrav).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;

(...)

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til.
(...)

Inhabiliteten gjelder både med hensyn på sensur («*treffe avgjørelse*»), retting av oppgaver som danner grunnlag for kursgodkjenning («*treffe avgjørelse*») og utarbeidelse av eksamensoppgaver («*tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse*»).

Også andre forhold/relasjoner enn ovennevnte (eksempelvis nært vennskap, kollegiale forbindelser etc.) kan danne grunnlag for inhabilitet. Dette vil fagpersonen selv, evt. i samråd med instituttleder, måtte vurdere, jf. forvaltningsloven § 8:

§ 8. (*avgjørelse av habilitetsspørsmålet*).

Tjenestemannen avgjør selv om han er ugild. Dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille, eller tjenestemannen ellers selv finner grunn til det, skal han forelegge spørsmålet for sin nærmeste overordnede til avgjørelse. (...)

Fagpersonen selv er pliktig til å melde fra til instituttleder dersom det foreligger en mulighet for inhabilitet i forhold til en student.

7. RUTINER VED MISTANKE OM FUSK/FORSØK PÅ FUSK

Dersom det under sensurering oppstår mistanke om fusk/forsøk på fusk, skal sensorene straks melde fra om dette til Studieadministrativ avdeling.

Studieadministrativ avdeling vurderer, på bakgrunn av sensorenes beskrivelse av funn i besvarelsene, om det er grunnlag for å reise sak om fusk. Det er i så fall Studieadministrativ avdeling som orienterer studenten(e), utreder saken og oversender saken til høyskolens klagenemnd for behandling.

Sensor vil bli bedt om en skriftlig redegjørelse om hva mistanken om fusk/forsøk på fusk grunner i.

Sensor kan i hvert enkelt tilfelle vurdere om en eksamensbesvarelse kan sensureres på vanlig måte eller om en eventuell sensur må vente til etter klagenemndas behandling av saken. Dersom besvarelsen sensureres på vanlig måte, holdes karakteren normalt tilbake og opplyses ikke for kandidaten. Adgangen til annullering av resultatet foreldes uansett ikke (jf. UH-loven § 4-7, 4. ledd), og klagenemnden kan dermed annullere resultatet uavhengig av om dette allerede er opplyst for kandidaten.

PROREKTOR ORIENTERER 2/19

Saksbehandler Johanne Vaagland
Arkivreferanse 18/00613-11

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
09.04.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tar sakene til orientering.

Bakgrunn:

Prorektor orienterer om aktuelle saker.

EVENTUELT 2/19

Saksbehandler Johanne Vaagland
Arkivreferanse 17/03137-13

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
09.04.2019

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:
Utarbeides i møtet